Dr Hab. Grzegorz Nagórski
Wydział Kompozycji, Interpretacji, Edukacji i Jazzu
Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego
w Katowicach
adres prywatny:
41-506 Chorzów, ul. Długa 45/38
Tel. +48 601 639 942
grzegorzbone@gmail.com

Chorzów 24.06.2014

Zleceniodawca recenzji:

Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Gdańsku, pismo z dnia16.06.2014, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm. W Dz. U. Z 2005 r. nr 164, poz. 1365)

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego nr 39/2013-2014 r. w sprawie:

Wyboru na recenzentów-prof. Andrzeja Zubka oraz dr hab. Grzegorza Nagórskiego w przewodzie doktorskim Pana mgra Jerzego Małka.

W świetle art. 6 ust. 1, 3 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm. W Dz. U. Z 2005 r. nr 164, poz. 1365) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Na posiedzeniu z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie wyznaczenia recenzentów w przewodzie doktorskim mgr Jerzego Małka liczba uprawnionych do głosowania członków rady wynosiła 20 osób. Obecnych było 13 osób, oddano 13 głosów ważnych. Głosów przeciwnych i wstrzymujących się nie było.

Do nadesłanego mi przez przewodniczącego rady pisma sygnowanego datą 16 czerwca 2014 roku, informującemu o wyznaczeniu mnie na recenzenta pracy doktorskiej pana mgr. Jerzego Małka pt.
„ Oblicze współczesnej trąbki jazzowej w kontekście autorskiej twórczości Jerzego Małka",

Została dołączona następująca dokumentacja:

1. Protokół Komisji Skrutacyjnej z głosowania Rady Wydziału Instrumentalnego z 2 grudnia 2013 roku w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego Pana mgr. Jerzego Małka.

2. Lista obecności na posiedzeniu Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Gdańsku w dniu 2 grudnia 2013 roku.

3. Protokół Komisji Skrutacyjnej z głosowania Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 2 grudnia 2013 roku w sprawie wyboru na promotora prof. AM Szymona Pawłowskiego w przewodzie doktorskim mgr. Jerzego Małka.

4. Lista obecności na posiedzeniu Rady Wydziału Instrumentalnego z 2 grudnia 2013 roku w sprawie wyboru na promotora prof. AM Szymona Pawłowskiego w przewodzie doktorskim mgr. Jerzego Małka.

5. Lista obecności na posiedzeniu Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Gdańsku z 2 grudnia 2013 roku.

6. Lista pracowników zaliczonych do minimum kadrowego w dziedzinie: sztuki muzyczne, dyscyplina: instrumentalistyka, którzy złożyli pisemne oświadczenie.

7. Dokumentacja przewodowa Pana mgra Jerzego Małka.

8. Umowa o dzieło wraz z rachunkiem.

Recenzja dorobku artystycznego i pracy doktorskiej mgra Jerzego Małka w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie: sztuki muzyczne, specjalność: instrumentalistyka, wszczętym w dn. 2 grudnia 2013 r. przez radę Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Gdańsku.

Dorobek artystyczny kandydata.

Magister Jerzy Małek urodził się 27 listopada 1978 roku w Elblągu. Swoją edukację muzyczną rozpoczął w 1994 roku w Liceum Muzycznym im. Kazimierza Wiłkomirskiego w Elblągu. W 1998 roku, po ukończeniu Liceum Muzycznego i pozytywnym zdaniu egzaminów wstępnych rozpoczyna studia na Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, w klasie trąbki prof. Piotra Wojtasika. Studia kończy w roku 2002 uzyskując tytuł magistra sztuki z wyróżnieniem. W 2012 roku podejmuje pracę w Katedrze Jazzu i Muzyki Estradowej Akademii Muzycznej w Gdańsku.

Jest bardzo aktywnie koncertującym muzykiem zarówno w charakterze sidemana jak i lidera własnych projektów. Mimo młodego wieku jego dyskografia jest imponująca i składają się na nią płyty autorskie: „By Five" (2000), „Gift" (2006), Spirit of the Time" (2006), Bop Beat" (2009) i Air" (2011) i nagrane w roli sidemana: „Wege" (2005) i „Tota" (2007)-Zbigniew Wegehaup Quartet, „Sny" (2004)-Grzegorz Karnas, „Mutru" (2006)-Piotr Żaczek, „Complexity in Simplicity" (2009)-Paweł Kaczmarczyk Audiofeeling Band, „Faceing the Challenge" (2011)-Krzysztof Pacan, „Swingin' with Sinatra" (2013), Jarek Wist Herdzin Big Band. Należy dodać że na płytach autorskich wszystkie kompozycje i aranżacje są dziełem Jerzego Małka

W ciągu swojej dotychczasowej kariery występował m. in. z tak wybitnymi postaciami jak: Zbigniew Wegehaupt, Michał Urbaniak, Zbigniew Namysłowski, Janusz Muniak Janusz Skowron, Tomasz Szukalski, Hanna Banaszak, Magdalena Kulig, Stanisław Sojka, Eryk Kulm, Henryk Miśkiewicz, Leszek Możdżer, Jarosław Śmietana, Adam Pierończyk, Marcin Masecki, Marcin Wasilewski, a także z ikonami jazzu międzynarodowego jak: Gary Bartz, Billy Harper, Maria Shneider, Steve Logan, Dan Tepfer, Troy Miller, Eric Allen, Lucas Pino, Otto Williams, Ray Blue, Arild Andersen, Nigel Kennedy, Hans Von Oosterhout, Ziw Rawitz.
Obecnie na stałe współpracuje z Kwartetem Wojciecha Karolaka oraz zespołem Leszka Kułakowskiego. Jest także stałym współpracownikiem projektów orkiestrowo-big-bandowych Krzysztofa Herdzina.

Magister Jerzy Małek jest również laureatem wielu nagród i wyróżnień z których najważniejsze to:

- I Nagroda na Jazz Juniors w Krakowie (1999) - Jerzy Małek Quintet,
- Wyróżnienie Indywidualne na Jazz Juniors (1999) w Krakowie,
- „ Klucz do Kariery" na Pomorskiej Jesieni Jazzowej (1999),
- Specjalne Wyróżnienie na IV Międzynarodowym Konkursie Improwizacji Jazzowej w Katowicach (1999),
- Nagroda Główna dla Kwintetu Jerzego Małka na II Ogólnopolskim Przeglądzie Młodych Zespołów Jazzowych i Bluesowych w Gdyni (1999),
– Nowa Nadzieja w ankiecie Jazz Top magazynu Jazz Forum (2000), - „2nd runner up" na Międzynarodowych Zmaganiach jazzowych w Szczecinie

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Na pracę doktorską mgra Jerzego Małka składa się pięć autorskich kompozycji artysty:

1. „Parnas Mood"
2. „Many Miles Away"
3. "Lilk" z płyty "
4. "Red Neons part 2"
5. "Slavs"

Materiał zawarty na płycie stanowi kompilację pięciu kompozycji pochodzących z pięciu kolejnych płyt trębacza, nagranych w okresie od 2000 do 2011 roku i wydanych kolejno przez wytwórnie: „By Five" - Jazz Forum Records 2000/ Not Two 2002/ JM Records 2006, „Gift" – Not Two 2002/ JM Records 2006, „Spirit of the Time" 2006, „Bop Beat" – Fonografika 2006/ JM Records 2009, „Air"- Universal Music 2011. Płyta ta stanowi część pracy doktorskiej. Została do niej dołączona część opisowa i ten zestaw stanowi kompletną pracę doktorską mgra Jerzego Małka.

„Oblicze współczesnej trąbki jazzowej
w kontekście autorskiej twórczości Jerzego Małka"

W zawiązku z faktem, że każdy z utworów pochodzi z innej płyty, a co za tym idzie z innego okresu, możemy zaobserwować wielotorowy rozwój trębacza, jako instrumentalisty, lidera, kompozytora i aranżera. Słuchając kolejnych kompozycji, odkrywamy inspiracje stylem Hard-bop, twórczością Miles'a Davisa, stylem-Fussion, muzyką ludową czy współczesnymi formami tańca. Wszystkie aranżacje napisane zostały przez trębacza i stanowią integralną część koncepcji kompozytorskiej artysty. Brzmienie zespołu różni się od siebie na kolejnych nagraniach, na co niewątpliwie mają wpływ: skład instrumentalny (od kwartetu po oktet), instrumentarium, rodzaj kompozycji (stylistyka, forma), brzmienie studia nagrań czy rozpiętość czasowa w realizacji materiału (2000-2011). Składy instrumentalne na płycie to klasyczny kwintet (trąbka, saksofon tenorowy, fortepian, kontrabas, perkusja), kwintet z saksofonem sopranowym i fortepianem elektrycznym - fender rhodes, kwartet elektryczny z klarnetem basowym i instrumentami perkusyjnymi, kwartet akustyczny czy skład z flugelhornem, saksofonem altowym, tenorowym, puzonem i sekcją rytmiczną z fortepianem elektrycznym. Wszystkie przedstawione kompozycje łączy osoba lidera, który obok prezentacji tematów, realizuje partie solowe i staje się spoiwem prezentowanej selekcji utworów. Autor pracy wielokrotnie podkreśla fakt, że rozwój muzyki jazzowej związany jest z dorobkiem wcześniejszych pokoleń, zwracając uwagę na znalezienie balansu pomiędzy tworzeniem własnego języka muzycznego, a wyrażaniem nowych treści, językiem już istniejącym. Należy również zwrócić uwagę na wysoki poziomu partii improwizowanych artysty, bez względu na kontekst stylistyczny czy formalny prezentowanych kompozycji. Zwraca również uwagę wykorzystanie przez Pana Jerzego Małka pełnego rejestru instrumentu, nienaganna intonacja, artykulacja, barwa instrumentu oraz swoboda z jaką porusza się po zróżnicowanych stylistycznie kompozycjach.

„**Parnas Mood**" z płyty „By Five" to kompozycja stylistycznie nawiązująca do hard-bopu, ze względu na skład instrumentalny (akustyczny kwintet z saksofonem tenorowym), typowe połączenia harmoniczne, umiejscowione w klasycznej formie AABA, ilość improwizacji (tenor, trąbka, fortepian i kontrabas), czy pojawienie się podkładu podczas sola fortepianu, granego przez trąbkę i saksofon tenorowy. W części A temat realizuje trąbka z saksofonem unisono, z towarzyszeniem sekcji rytmicznej opierającej swój puls na klasycznym walkingu. W części B linia melodyczna grana w dwugłosie oparta jest na akcentach realizowanych w partii sekcji rytmicznej. Harmonicznie część A zawiera dwa centra tonalne Dm, Fmaj, część B to opadająca chromatycznie progresja trzech dominant i jednego akordu molowego. Solo lidera liczy 32 takty, a materiał dźwiękowy jest esencją stylu trębaczy lat 50-tych.

„**Many Miles Away**" z płyty „Gift" przywodzi na myśl brzmienie kwintetu Miles'a Davisa (1965-1968). Mimo identycznego składu, jak w „Parnas Mood", brzmienie zespołu zmieniło się diametralnie, na co wpływ mają: szersza faktura, ostinato w partii basu, przestrzenny temat, partia perkusji realizowana przez: hi-hat, werbel i talerz oraz brzmienie trąbki

wzbogacone o tłumik typu harmon. Podstawą harmoniczną kompozycji jest chromatyczna linia basu (F-Fis-G), co w połączeniu z akordami, tworzy pogrupowany w 8-taktowe frazy szkielet harmoniczny: Cm7, Fmaj#11, Cm^7, Bbm7, Cm7. W sferze rytmu istotnym elementem jest połączenie estetyki współczesnej formy muzyki tanecznej - drum'n'base z elementami swingu realizowanymi na talerzu. Solo trąbki na początku przestrzenne, zagęszcza się, a w swoim wyrazie nawiązuje do brzmienia wspomnianego Miles'a Davisa.

"Lilk" z płyty "Spirit of the Time" jest utworem o stonowanym brzmieniu, na co ma wpływ instrumentacja i aranżacja. Partie instrumentów dętych (flugelhorn, saksofon altowy, tenorowy, puzon) napisane zostały w układzie skupionym, w środku skali instrumentów. Miejsce fortepianu zajął fender rhodes, którego brzmienie plastycznie łączy się z sekcją dętą. Podobnie jak w poprzednim utworze, zaczątkiem kompozycji jest linia kontrabasu (pierwsza część), nadająca rytmiczny oraz harmoniczny kontekst akordom (Fsus i Fm6b). Druga część stanowi formę łącznika opartego na akordach: Abmaj#11, G7#9#5, Cm7, Bb7, Ab7 i akord F#7 będący oddalonym o tryton (triton sustitute), akordem zastępczym do C7 będącego dominantą do akordu Fsus z początku pierwszej części . Na formę tematu (wykonany 2 razy) składają się: powtórzona, 8 taktowa część A oraz 5 taktowy łącznik (B). Pulsacja utworu przywodzi na myśl szeroko pojęty latin groove, oparty na równych ósemkach z akcentami na 1 i 3 ćwierćnutę. Melodia skonstruowana jest w oparciu o nawiązujący do tradycji bluesa „call and response" (zawołanie i odpowiedź). Melodię w części A stanowią dwa motywy różniące się zakończeniami. Część B to połączenie unisona (1 takt) i harmonizacji, bazą której są kwarty czyste (2 takt). W swej koncepcji harmonicznej nawiązuje do kompozycji Wayne'a Shorter'a „E.S.P". Solo lidera zostało wykonane na flugelhornie i mimo spokojnego charakteru w przeważającej części wykorzystuje podwojenie tempa zwanego również double time feel.

"Red Neons part 2" z płyty "Bop Beat" jest przykładem połączenia jazzu z muzyką elektroniczną. Instrumentarium zespołu wzbogacone zostało o instrumenty perkusyjne, kontrabas zastąpiła gitara basowa, partię basu dubluje klarnet basowy a brzmienie fender rhodes wzbogacone zostało o dodatkowy efekt (wo-wo). Partia trąbki jest improwizowana (formalnie brak tutaj tematu), a ostinato sekcji rytmicznej stanowi fundament do budowania improwizacji solisty. W brzmieniu trąbki możemy dostrzec użycie pogłosu, co również wpływa na poszerzenie brzmienia formacji. Rockowy sposób grania oraz brzmienie perkusji, połączone z elementami pulsacji swingowej, tańca współczesnego oraz muzyką Fussion (lata 70-te), to składowe inspiracji które złożyły się na brzmienie omawianej kompozycji. Partia solowa realizowane jest w oparcie o jedno centrum tonalne (akord F#7) a jej esencją jest interakcja z towarzyszącymi trąbce instrumentami perkusyjnymi i fortepianem elektrycznym.

"Slavs" z płyty "Air" to ostatnia pozycja z przedstawionej przez doktoranta kompilacji. Kompozycja powraca do akustycznego brzmienia zespołu z kontrabasem i fortepianem tym razem w kwartecie. Składa się z dwóch części gdzie pierwsza oparta jest na figurze rytmicznej w partii kontrabasu i perkusji, oraz melodii będącej formą kontrapunktu realizowanego w unisonie przez trąbkę i fortepian. Część druga grana jest ad libitum z melodią w partii trąbki, sugestywnie zaznaczającą kolejne zmiany akordów. Należy

nadmienić, że taki sposób prowadzenia narracji stanowi formę kolektywnej improwizacji. Powyższy utwór nawiązuje do tzw. europejskiego jazzu, free jazzu oraz muzyki ludowej. Przywodzi on na myśl twórczość jednego z najwybitniejszych trębaczy, kompozytora i aranżera-Kenny Wheeler'a. Solo trąbki, podobnie jak to miało miejsce w poprzedniej kompozycji, oparte jest na jednym centrum tonalnym, z tą jednak różnicą że zespół tym razem jest w pełni akustyczny. Podobnie jak poprzednim, mamy tu do czynienia z wyraźnym dialogiem, tym razem pomiędzy trąbką a fortepianem, przywołującym na myśl wspominany już „call and response"(zawołanie i odpowiedź).

Praca doktorska mgra Jerzego Małka **„Oblicze współczesnej trąbki jazzowej w kontekście autorskiej twórczości Jerzego Małka"** podzielona została na kolejne rozdziały i podrozdziały: wstęp, część główna, na którą złożyły się „Rys Historyczny", „Charakterystyka porównawcza stylów jazzu nowoczesnego aż po czasy współczesne w kontekście ukazania w nich cech wspólnych wyrażanych poprzez pozornie odmienny język, elementy interpretacyjne oraz ekspresję", „Analiza muzyczna wybranych partii solowych Jerzego Małka wraz z charakterystyką autorskich kompozycji i odniesieniem do poszczególnych wpływów wywartych przez mistrzów modern-jazzu", „Zakończenie, Resume, Bibliografia, Aneks zawierający partie solowe trębacza oraz płyta audio. Pracy liczy 131 stron.

W rozdziale „Rys historyczny" autor przedstawił krótką genezę powstania jazzu, nakreślając tło historyczne i definiując najbardziej charakterystyczne cechy każdego z okresów. Charakterystyka ta dokonana została ze szczególnym uwzględnieniem roli trąbki. Opisano w nim następujące po sobie style: Dixieland, Swing,, Be-bop, Hard-bop, Cool i Free Jazz aż po współczesność, z uwzględnieniem najbardziej charakterystycznych cech interpretacyjno-wykonawczych. Analizie zostali poddani najwybitniejsi przedstawiciele trąbki w każdym ze stylów. Wszystkie zmiany, na które zwraca uwagę autor, następowały w oparciu o wcześniejsze zdobycze i osiągnięcia wybitnych przedstawicieli gatunku, zmieniających w kolejnych okresach oblicze instrumentu. Główny jednak nacisk w tym rozdziale został położony na okres rozwoju jazzu nowoczesnego.

W rozdziale „Charakterystyka porównawcza stylów jazzu nowoczesnego aż po czasy współczesne w kontekście ukazania w nich cech wspólnych wyrażanych poprzez pozornie odmienny język, elementy interpretacyjne oraz ekspresję" ukazane zostały wzajemne relacje i przenikanie poszczególnych cech w nieustannym poszerzaniu języka muzycznego oraz zdobywaniu nowych środków ekspresji i interpretacji. Autor podjął próbę wyłonienia tych cech, które były obecne przez wszystkie dekady jazzu i tylko dla niego charakterystyczne. Podjęta została próba ukazania obecności zdobyczy wcześniejszych epok w szeroko rozumianym języku jazzu współczesnego i obecnych w nim inspiracji.

Rozdział „Analiza muzyczna wybranych partii solowych Jerzego Małka wraz z charakterystyką autorskich kompozycji i odniesieniem do poszczególnych wpływów wywartych przez mistrzów „modern-jazzu" zawiera analizę wybranych cech twórczości jej autora, dotyczących improwizacji, oraz wybranych elementów kompozycji w kontekście omawianej wcześniej problematyki. Rozdział ten zawiera zarówno przedstawienie

indywidualnego stylu gry, jak i obecnych w nim inspiracji, będących żywym odniesieniem do twórczości mistrzów trąbki jazzowej.

KONKLUZJA

Pan mgr Jerzy Małek, jest niezwykle utalentowanym trębaczem, kompozytorem i aranżerem. Mimo młodego wieku ma na swoim koncie liczne nagrania fonograficzne tak w roli lidera własnych formacji jak i trębacza wspierającego zespoły innych uznanych artystów. Przedłożona praca doktorska pt. „Oblicze współczesnej trąbki jazzowej w kontekście autorskiej twórczości Jerzego Małka" stanowi cenny materiał i pozwala stwierdzić, iż doktorant wykazał się dużą wiedzą teoretyczną a także umiejętnością samodzielnej pracy analitycznej. Stwierdzam, że zarówno dorobek artystyczny jak również praca doktorska mgr Jerzego Małka stanowią znaczący wkład w dziedzinie sztuk muzycznych, oraz rozwój dyscypliny artystycznej – instrumentalistyka, spełniając wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 r. Wnoszę o jej przyjęcie i dopuszczenie do obrony.

Dr hab. Grzegorz Nagórski

Grzegorz Nagórski